

► **FOLKET VÅKNER**

Berntsen ble medlem i Naturvernforbundet da de første store nasjonalparkene ble vernet. Han forteller om en brytningstid, da miljøengasjementet våknet i det norske folk.

– Da var noe i tidsånden. Rachel Carson ga ut boken *Silent Spring* om miljøgifter i 1962, og folk begynte å forstå hva vi var i ferd med å gjøre med naturen. Samtidig gikk Naturvernforbundet fra å være en vitenskapelig organisasjon domi-

nert av professorer til å bli en folkebevegelse. Vi fikk vår første generalsekretær, Magne Midttun, og han forsto å popularisere budskapet. Det var ikke lenger bare professorer som snakket over hodet på folk. En snøball hadde begynt å rulle, forteller Berntsen.

SNØBALLEN RULLER

Og den rullende snøballen utløste et skred av innmeldinger. Fra 1963 til 1965 økte medlemstallet med fire hundre pro-

sent til 5699 medlemmer. Det var bare starten. I årene som fulgte meldte tusenvis seg inn. Og i 1964 ble kronprins Harald Naturvernforbundets høye beskytter.

Snøballen rullet, den vokste og vokste. Og Naturvernforbundet sto på terskelen av noe helt nytt i kampen for norsk natur. Norske naturvernere var i ferd med å bli aksjonister. De skulle snart ta i bruk helt nye metoder i kampen for urørt natur. Mer om det i neste kapittel i historien om Naturvernforbundet.

GA ALT TIL NATURVERN

Albert Grøv drømte om at Norge skulle få egne nasjonalparker. Da han døde ga han alt han hadde til Naturvernforbundet for at drømmen skulle gå i oppfyllelse.

Tekst: TOR BJARNE CHRISTENSEN
tbc@naturvernforbundet.no

Den 16. mai 1957 kontakter lensmannen i Sør-Aurdal Naturvernforbundet med en beskjed utenom det vanlige. Forbundet har fått en gave. En hel formue.

Lensmannen har følgende å forkynde:

«Jeg, Albert Grøv, bestemmer her ved som min siste vilje, at etter min død skal min etterladte formue av kontanter, bankinnskudd, verdipapirer og min skogeiendom (...) i Sør-Aurdal, etter at mulig gjeld jeg kunde ha og begravelsesomkostninger er betalt, tilfalle Landsforbundet for Naturfredning i Norge.»

«EN ENESTÅENDE HJELP»

Naturvernforbundet skulle bruke avkastningen av fondet til «naturfredningens fremme i Norge». Og det var ikke småpenger forbundet fikk. Det viste seg at skogeiendommen på Bragerdokka målte nærmere 25 mål. I tillegg hadde Grøv 9 500 kroner i bankinnskudd og premieobligasjoner, aksjer i Borre-

Albert Grøv som ung.
FOTO: NATURVERNFORBUNDETS ÅRSMELDING 1957

Albert Grøvs gård i Hedalen.
FOTO: ASBJØRN OMBERG

gaard, Den norske Creditbank og elektrokjemisk industri til en samlet verdi av 15 200 kroner. Da gjeld og utgifter til begravelsen var trukket fra satt Naturvernforbundet igjen med verdier for 45 000 kroner. Det tilsvarer mer enn tre og en halv årslønn i datidens kronerverdi.

– For Landsforbundets styre er det (...) en enestående hjelp og støtte i dets arbeide for å verne om norsk natur (...) ved det tilskudd det gir til Landsforbundets meget beskjedne inntekter, står det i årsmeldingen fra 1957.

DRO TIL USA

I årene som fulgte bidro Albert Grøvs fond med en avkastning på rundt to tusen kroner hvert år. Det kom godt med i en organisasjon som nylig hadde kommet på fote etter tøffe krigs- og etterkrigsår. Og det var de store nasjonalparkene som sto øverst på ønske-

listen. Albert Grøv bar også på en drøm om de store nasjonalparkene. Tidlig på 1900-tallet var han i USA, hvor de hadde vernet store sammenhengende områder.

– Han var blitt i like høy grad imponert som begeistret over de store amerikanske naturparkene og den tanke som ligger bak opprettelsen av dem, og han snakket ofte om det, står det å lese i Naturvernforbundets årsmelding fra 1957.

DRØMMEN GIKK I OPPFYLLELSE

Fem år senere gikk drømmen i oppfyllelse. Rondane ble Norges første nasjonalpark i 1962, og mange har kommet siden. Nå har vi 37 nasjonalparker på fastlandet og 7 på Svalbard med et samlet verneareal på nærmere 40 000 kvadratkilometer. Det er nesten like mye som hele Nederland. Det skulle Albert Grøv ha visst!